

ระบบรัฐสภาของเรายังเป็นแบบอังกฤษ สภาสูงจึงมาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งก็เข้ากันได้กับระบบสังคม แต่ 2540 ให้เลือกตั้งสภาสูง ทำให้เกิดวิกฤติ คือได้สภาที่ไม่ต่างจากสภาผู้แทน จึงเป็นการรวบอำนาจทางสภา และเมื่อพรรคการเมืองหนึ่งครองอำนาจบริหารและรัฐสภา ย่อมเป็นเผด็จการการเมืองไป นักวิชาการส่วนหนึ่งจึงหันไปพึ่งศาล จนทำให้ศาลทำหน้าที่เกินขอบเขตของ 3 เส้า ทำให้เป็นปัญหาด้านความยุติธรรมในปัจจุบัน

กระแสนเรียกร้องให้คืนพระราชอำนาจก็คือคนที่เข้าใจเรื่องนี้ แต่รัฐบาลยังไม่ได้ทำอะไร ต้องรอรัฐธรรมนูญว่าอย่างไร (ไม่ได้ตามตัวรัฐธรรมนูญ ไว้รอเสร็จค่อยว่ากัน) การคืนพระราชอำนาจต้องให้ทรงมีอำนาจในการกำหนดตัววุฒิสมาชิกด้วย และไม่ใช่ถ้าไม่ลงลายมือชื่อ ให้นำเรื่องกลับมาลงมติในสภาแล้วออกกฎหมายได้เลย อันนี้ถ้ายังมีอยู่ถือว่าไม่คืนพระราชอำนาจ

สภาสูงของอังกฤษคือที่นัฟายชาวของพวกขุนนางและเจ้าของที่ดิน เพื่อพิทักษ์สิทธิของพวกเขาไม่ให้ฝ่ายซ้าย(ประชาชน)ยืนอยู่ติดอะไรที่จะทำให้พวกเขาได้รับผลกระทบจนเกินกว่าจะยอมรับได้

ต่อมาสมัยใหม่ สภาสูงจึงเชิญนักวิชาการมาเป็นสมาชิกเพื่อเอาวิชาการเข้ามา ให้ข้อติติงปัญหา แต่นักวิชาการที่ได้รับเชิญก็มักจะเป็นคนที่สนิทสนมกับสายขุนนางเท่านั้น ตอนปฏิวัติ 2475 เราเอาอย่างฝรั่งเศสคือล้มระบบเจ้าออก และเจ้าไทย ไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดิน รัฐประหารยึดหมด ดังนั้นสภาสูงของไทยจึงเป็นสภาทหาร (กำกับอำนาจไว้ในมือตน) และนักเรียนนอก (วิชาการ) อย่างอังกฤษ

ขุนนางถือครองที่ดินมานาน ประชาชนเช่าที่ดินอยู่โดยจ่ายภาษี ซึ่งขุนนางก็จะส่งภาษีส่วนหนึ่งให้กษัตริย์ นี่เป็นระบบเจ้าครองนครสมัยก่อน เมื่อเป็นประชาธิปไตย สิ่งที่เกิดขึ้นแรกๆ คือเสียงจากประชาชนให้ยึดที่ดินทั้งหมดมาเป็นของกลางแล้วปันส่วนใหม่ ซึ่งเจ้าของที่ดินทั้งหลายถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิของเขา แนวคิดเสรีนิยมนั้นปัจเจกมีสิทธิในทรัพย์สินของตน ดังนั้นขุนนางก็ย่อมทรงสิทธิในทรัพย์สินเช่นกัน ซึ่งสุดท้ายรัฐก็ต้องยอมรับเหตุผลนี้ จึงได้ใช้สภาสูงเป็นจุดพักของปัญหานี้

อเมริกาเป็นกลุ่มหลักที่ให้สภาสูงเป็นแหล่งของนักวิชาการเพื่อให้น่าเสนอประเด็น วิเคราะห์ จำแนกข้อดีข้อเสียให้แก่สภาล่างเพื่อจะได้ลงมติได้ มีลักษณะเป็นที่ปรึกษา แต่ต่อมาก็กลายเป็นการเลือกตั้งทั้งหมด เพราะแนวคิดที่จะยึดโยงกับประชาชน สุดท้ายพรรคการเมืองก็กลายเป็นผู้ส่งคนลงสมัครเข้าสภาสูง แล้วอเมริกาก็ชี้ชวนไปทั่วโลกให้ทำสภาสูงรูปแบบนี้ ซึ่งใน 2540 ไทยก็รับมาเต็มๆ

ประเด็นมันอยู่ตรง ร.7 สละราชสมบัติ และ ร.8 อยู่ภายใต้ผู้แทนพระองค์ ทำให้ช่วงนั้นเรื่องประมุขไม่ชัดเจน อำนาจในส่วนนี้ถูกผนวกไปไว้ที่นายกรัฐมนตรีหมด

กษัตริย์เป็นประมุขในนาม คือเป็นแค่ image เท่านั้น เช่น กษัตริย์ญี่ปุ่น ซึ่งขอปลดภาระด้านพระราชอำนาจออกไปเพื่อรับผิดชอบกรณีนำประเทศเข้าสู่สงคราม แต่ของไทยคือคณะปฏิวัติยึดมา จนกระทั่งเข้าสู่ยุคฟื้นฟูความสัมพันธ์กับระบบเจ้า ทำให้การคืนพระราชอำนาจในระดับหนึ่ง แต่ต่อมาจอมพลสฤษดิ์ก็ครองอำนาจเต็มแทน ในช่วงนี้ ร.9 ได้ทรงดำเนินการเข้าถึงประชาชนที่เป็นรากฐานประเทศ และในขณะที่เดียวกันก็ให้ทุนแก่นักวิชาการเพื่อไปเรียนต่อต่างประเทศ และทุนแก่นักเรียนทหาร รวม 3 ทาง จนกระทั่ง 2519 จึงได้เห็นผลสำเร็จว่า กษัตริย์มีพระราชอำนาจในการยุติปัญหาการปกครองและการเมืองได้ (พลังหนุนจากประชาชน แรงสนับสนุนจากนักวิชาการ และการยอมรับจากเหล่านายทหารรุ่นใหม่) ทำให้รัฐบาลทหารต้องยอมยุติบทบาทเผด็จการลง

ระบบรัฐสภาของเรายังเป็นแบบอังกฤษ สภาสูงจึงมาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งก็เข้ากันได้กับระบบสังคม แต่ 2540 ให้เลือกตั้งสภาสูง ทำให้เกิดวิกฤติ คือได้สภาที่ต่างจากสภาผู้แทน จึงเป็นการรวบอำนาจทางสภา และเมื่อพรรคการเมืองหนึ่งครองอำนาจบริหารและรัฐสภา ย่อมเป็นเผด็จการการเมืองไป นักวิชาการส่วนหนึ่งจึงหันไปพึ่งศาล จนทำให้ศาลทำหน้าที่เกินขอบเขตของ 3 เส้า ทำให้เป็นปัญหาด้านความยุติธรรมในปัจจุบัน

2550 ให้มีเลือกตั้งผสมแต่งตั้ง ยิ่งทำให้เกิดการแบ่งฝักฝ่ายในสภาสูง ไม่ใช่ด้วยเรื่องวิชาการ แต่เป็นเรื่องขั้วความคิดของใครของมัน จึงไม่มีเอกภาพในสภาสูง สุดท้ายก็เป็นเกมการเมือง และเป็นช่องว่างในระบบราชการและทุนใช้เพื่อการแสวงผลประโยชน์เชิงนโยบายต่างๆ ได้ เราจึงรู้สึกถึงปัญหาสำคัญคือคอร์รัปชัน แต่มองไม่ออกว่าเกิดจากอะไรกันแน่ แล้วก็มาเรียกร้องศีลธรรม โดยคิดที่จะตรากฎหมายกำกับให้คนทำตาม

แต่นิติปรัชญาชี้ไว้นานแล้วว่ากฎหมายควรออกน้อยข้อที่สุดเท่าที่ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันได้ในระดับหนึ่ง คุณภาพของสังคมที่ดีมากกว่านั้นเป็นส่วนของกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ เช่น ศาสนา องค์กรสาธารณะ จิตอาสา ชุมชน ที่จะรณรงค์และเชิญชวนให้ทำดี อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายตามตัวอักษรย่อมมีปัญหาว่าไม่ตรงกับความจริง (กฎหมายลิสลิตีที่ไปจับคนขายซีดีเก่า) ทำให้คนไม่เชื่อกฎหมายและมองว่ากฎหมายเข้มแข็งลิดรอนสิทธิประชาชน

จุดนี้จะทำให้คนไม่เชื่อระบบรัฐสภา และศาลและนำไปสู่การร้องเรียนเชิงบริหาร อำนาจจะวิ่งไปที่ฝ่ายบริหารซึ่งก็ทำให้เกิดการรวบอำนาจเชิงระบบในที่สุด เผด็จการแปลมาจาก totalitarian คืออำนาจเด็ดขาด ตัวอย่างเช่น ระบบกษัตริย์, ระบบรัฐขุนนาง Feudal , รัฐทรราชย์ tyranny, ช่วงศึกสงคราม, รัฐสภาเดียว, และอีกหลาย อย่างล้วนเป็น totalitarian เช่นกัน สำหรับคอมมิวนิสต์นั้นหลักปกครองของเขาคือ social democracy ประชาธิปไตยสังคมนิยม ดังนั้น 2 เรื่องนี้ต่างกันครับ ไม่อยู่ในระนาบคิดเดียวกัน คือเรื่องของการใช้อำนาจ กับ เรื่องการได้มาซึ่งอำนาจ

คำถามสำคัญในสมัยก่อนคือ how to live well ซึ่งคำตอบหนึ่งก็ต้องอยู่ในสังคมที่ดี ทำให้เกิดการคิดว่าสังคมที่ดีคืออะไร นำไปสู่ปรัชญาการปกครอง politics โดยต่อมาได้มีแนวคิด 2 ด้านที่สำคัญ คือ การได้มาซึ่งอำนาจปกครอง กับ การใช้อำนาจปกครอง ซึ่งต่อมา มาคคิเวลลี ก็ได้ชี้ว่าการปกครองจะดีให้เลือกผู้นำที่ดีมาเป็นเจ้าครองนคร Prince, 1532 เพื่อให้เขาใช้อำนาจอย่างเต็มที่ แต่ Prince จะต้องกำจัดผู้ที่ป็นนักรบที่ส่งเขาขึ้นมาก่อไป เพราะคนพวกนี้แหละที่จะมาทวงบุญคุณและคอร์รัปชัน ต่อมา โทมัส ฮอบส์ ,1651 ได้ชี้ว่าเราต้องมอบอำนาจปกครองให้แก่ผู้นำ ซึ่งจะมีอำนาจเต็มทำอะไรก็ได้ แต่ผู้นำจะต้องทำ social contract คือสัญญาประชาคมว่าจะทำอะไรให้สังคมได้ หลังจากให้อำนาจแล้ว ผู้นำก็จะเหมือนเจ้าทะเล Leviathan ที่ทำอะไรก็ได้ ใครๆ ก็ต้องกลัว นี่คือจุดเริ่มของแนวคิด totalitarianism อำนาจเบ็ดเสร็จ

ประชาธิปไตยได้รับการพูดถึงคือปฏิวัติฝรั่งเศส 1789 โดยเอาแนวคิดของมองเตสกีเออ ที่ให้แบ่งอำนาจเป็น 3 ฝ่าย เพื่อสร้างสมดุล 3 ฝ่าย แล้วให้เลือกผู้นำฝ่ายบริหารจากประชาชน แต่แล้วก็มี การสถาปนาระบบสาธารณรัฐ ประธานาธิบดีก็คุมอำนาจเบ็ดเสร็จขึ้นมาสักมาก มาร์กจึงมองว่าเป็นเช่นนั้นเพราะทุนเอกชนเข้ามา มีบทบาท ทำให้สังคมมุ่งไปผิดทาง สังคมจะต้องมีแบบแผนที่ถูกต้องแล้วให้ทุนขับเคลื่อนไป ดังนั้นการกำหนดนโยบายของรัฐจะต้องไม่อิงไปตามทุน เกิดเป็น social democracy ดังนั้น เสรีนิยมประชาธิปไตยกับสังคมนิยมประชาธิปไตยจึงเถียงกันว่าใครมีสิทธิออกนโยบายสังคม (สัญญาประชาคม) เสรีนิยมเห็นว่าต้องฟังประชาชน(ผู้แทน) แล้วออกนโยบายตามที่ประชาชนต้องการ สังคมนิยมบอกว่าต้องวางแผนแล้วมุ่งเป้า ให้ประชาชนแต่ละคนมาออกเสียงอย่างไรก็ได้ทิศทาง ต้องมีนักวิชาการปกครองขึ้นนำสิ่งที่จำเป็นของสังคม ที่เลามาทั้งหมด คือ วิธีการใช้อำนาจ

คัดลอกจากเฟสบุ๊ก ของ คมเพชร ศรีมังคละ